

Расадување на зелка во заштитен простор

Зелката треба да се сади на предходно добро припремена почва. За рано производство во пластеници расадувањето се врши на растојаниео 50 x 30-40 см.во зависност од хибридот. Ако густината на расадувањето е поголема тогаш зелката формира помали главици. Најчесто роковите на расадување на стално место кај нас се движат од 15-20 февруари а понекогаш и порано, или на отворено од 15-20 март.

Правилно посаден расад не треба длабоко да биде посаден во почвата, но да биде добро притиснат. Во пракса квалитетот на расадување се испитува така што се пробува расадениот расад да се откорне. Ако се откорне коренот тогаш не е добро посаден и обратно.

Ѓубрењето се врши во зависност од времето на производство и должината на вегетација-формирањето на главицата, а врз основа извршена агрохемиска анализа. Најчесто се употребуват ѓубрива во комбинација на НПК во однос 1:2:3 плус К сулфат.

Во пластеничкото производство е дозволена употреба на органско ѓубриво-палетирано-гранулирано кое поминало преку процесот на ферментација, а се користи во помали количини или 150-250 гр/м². Ѓубрењето се врши со основната обтаботка, а прихранувањето се изведува најмалку два пати. Првото во текот на развојот на лисната маса, а второто прихранување во формирањето на главицата, во комбинација од НПК 1:1:2. Ѓубрењето се изведува заедно со наводнувањето преку систем капка по капка. Многу важно е да се внимава во првата фаза од развојот да се употребуваат ѓубрива НПК 15:30:15 со повеќе фосфор, поради формирањето на кореновиот систем, потоа во фаза на формирање на лисната маса да се употребува комбинација со повеќе азот НПК 24:8:16, и

на крајот за формирање на главица со губрива кои содржат поголема количина на Калиум на НПК 10:5:26 или НПК 16:8:32.

Првото наводнување треба да се изведе веднаш после расадувањето. Не смее да се дозволи да дојде до засушување на кореновиот систем, бидејќи може да дојде до неприфаќање или невкоренување на растението. Во почетокот е потребно почесто наводнување но со помала норма на вода. Наводнувањето капка по капка е најдобар начин ка наводнување. Времето и количините се одредуваат од фенофазата на развој на растението, почвата, температурата и т.н. Преголемата релативна влажност може да придонесе до појава на болести кај растенијата.

При раното производство на зелка, заштитата е сведена на минимум. Најчести штетници во производството на зелката се: зелкова вошка, зелкова стеница, зелкова лисна вошка, голем зелкар. За сузбивање се употребуваат дозволени инсектициди со кратка каренци.

Често пати се случува да зелката биде нападната од поголем број на болести кои се групирани како: бактериозни, вирусни и габни заболувања. Постојат препарати кои успешно ги сузбиваат таквите болести а се наоѓаат на позитивната листа за примена.

Бербата се изведува рачно заедно со лисјата, потоа главиците се редат во специјални бокс палети. Во промет се пуштаат откако ќе се отстранат заштитните лисја. Хибридните или хибридните сорти не се препорачуваат за подолго чување. Од моментот на технолошката зрелост, и после 10 дена во колку не се бераат или сечат, доаѓа до пукање на главицата и формирање на цветно стебло. Чувањето и транспортот се изведува на 2⁰С во времетраење од околу 15 дена.

Дип.инг.агр. Стојан Глигоров